

گزارش

زوال آزادی بیان در دمکراسی‌های غربی

آزادی بیان یکی از نشانه‌های فقدان سانسور در یک جامعه است و وقتی در جامعه‌ای، آزادی بیان به افول می‌گراید، سانسور زمینه رشد پیدا می‌کند. آنیستو ماسفر، استاد دانشگاه والنسیا در اسپانیا با انتشار مقاله‌ای مفصل در «مجله بین‌المللی نشانه‌شناسی حقوق» نتیجه‌گیری کرده است که آزادی بیان و آسیب‌پذیری اجتماعی در دمکراسی‌های غربی رو به زوال است و حتی نسبت به گذشته کمتر شده است. با استناد به این مقاله و برخی دیگر از گزارش‌ها، نشانه‌های افول آزادی بیان در غرب را در موارد زیر می‌توان عنوان کرد:

■ **اسپانیا:** متهم شدن و دستگیری برخی افراد مخالف دولت در چارچوب قانون جرم‌انگاری حمایت از تروریسم
■ **آلمان:** دستور مقام دولتی در فرانکفورت مبنی بر ممنوعیت تجمع نمازگزاران مسلمان برای برگزاری نماز جماعت از سال ۲۰۲۱
■ **فرانسه، آلمان، مجارستان و هلند:** تصویب قانون ممنوعیت حمایت از حماس و مقاومت فلسطین و جرم‌انگاری حمل پرچم حماس از سال ۲۰۲۳
■ **ایرلند:** قانون جدیدی در این کشور در سال ۲۰۲۳ به تصویب رسیده است که به عنوان مقابله با «نفرت‌پرانی»، برخی اظهارنظرها را جرم‌انگاری کرده و حتی محتواهای دارای زمینه نفرت‌پرانی برای تولیدکننده‌اش می‌تواند به حبس منجر شود. به بهانه این قانون حذف پست‌های مرتبط با فلسطین شدت گرفته است.

■ **سانسور آنلاین در اروپا:** قانون خدمات دیجیتال «اتحادیه اروپا» (DSA) که در سال ۲۰۲۳ اجرایی شد، شرکت‌های دیجیتال را ملزم می‌کند محتوای نادرست یا مضر را از پلتفرم‌ها حذف کنند و این مسئله نشانه دیگری از اعمال سانسور و حذف آزادی بیان در کشورهای عضو اتحادیه اروپاست. به بهانه این قانون محدودیت زیادی بر اظهار نظر کاربران اروپایی درباره گروه‌های مقاومت وجود دارد.

■ **ممنوعیت اظهار نظر درباره هولوکاست:** در بعضی از کشورهای اروپایی و برخی ایالت‌های آمریکا، قوانین سختگیرانه‌ای علیه انکار هولوکاست وجود دارد. این قوانین به محدود کردن بحث‌های تاریخی و علمی درباره هولوکاست در غرب منجر شده است.

آزادی برای طبقه حاکم

مسکن برای فریب مردم عادی است. کریستین مایستر، از برجسته‌ترین استادان دانشگاهی در فرانسه مجبور به استعفا شد؛ صرفاً به این دلیل که او چند کلمه حقیقت در ستایش اقدامات چین گفت. نمونه‌های بی‌شماری از جلوگیری از آزادی بیان در غرب وجود دارد که که اگر آنها را بخواهیم بررسی کنیم، کتاب‌هایی شود درباره‌اش نوشت.

کیت آلون، زبان‌شناس انگلیسی معتقد است که در کشورهای غربی، آزادی بیان به آزادی طبقه حاکم و گروه‌های ذی‌نفع سراسر ما به‌داری اشاره دارد و نه آزادی مردم عادی. حتی اگر مردم عادی هم بتوانند تا حدودی حق حرف زدن داشته باشند، فقط برای تزئین نمای قدرت سرمایه‌داری است. به هر حال، هیچ‌کس در غرب اهمیت نمی‌دهد که مردم چه می‌گویند و چنین آزادی‌ای فقط یک داروی ظاهری و یک

عبور فلسطین از سانسور

با وجود تلاش زیادی که از سوی صهیونیست‌ها برای سانسور تحولات فلسطین صورت گرفت و واکنش‌های جهانی نشان دهنده آن است که تلاش برای سانسور جنایات جنگی در غزه موفق نبوده و هم‌زمان با ادامه جنگ در غزه، مسئله آزادی فلسطین به یک آرمان جهانی تبدیل شده است.

■ **حمایت جهانی از فلسطین در استادان یوتوب:** طی یک سال گذشته حداقل ۲۰ بازی فوتبال (ملی یا باشگاهی) به صحنه حمایت از مقاومت غزه و شعار علیه جنگ غزه تبدیل شده است.

■ **حمایت از غزه در دانشگاه‌ها:** کمپین‌های اعتراضی علیه جنگ غزه در دانشگاه‌های آمریکا و اروپا مانند هاروارد و ام‌آی‌تی، آکسفورد و پاریس برگزار شد و توجه عمومی را به وضعیت انسانی در غزه جلب کرد. برخی از دانشگاه‌ها مانند کالج کینگ لندن و دانشگاه یورک در انگلیس از پروژه‌هایی حمایت کردند که هدف آن بازسازی مؤسسات آموزشی در غزه است.

■ **نقش پررنگ سینما در حمایت از غزه:** حمایت از فلسطین و غزه در سینما به‌ویژه در جریان جنگ ۲۰۲۳ و ادامه آن در سال ۲۰۲۴ به شکل‌های مختلفی دیده شده است. برخی از فیلم‌ها و جشنواره‌ها با هدف نشان دادن رنج فلسطینی‌ها و شرایط زندگی آنها در اشغال، به صحنه آمدند؛ از جمله آنها جشنواره فیلم برلین ۲۰۲۴ بود که به مسئله فلسطین پرداخت و برخی از فیلم‌هایی که در این زمینه به نمایش درآمدند نیز نشان دهنده تداوم تلاش‌های سینماگران جهان برای بیان حقیقت در این بحران بودند.

■ **اعتراضات کف خیابان‌ها:** از زمان آغاز جنگ غزه تاکنون، در بیش از ۹۵ کشور جهان، اعتراضات برای توقف جنگ غزه و در حمایت از فلسطینیان برگزار شده است. این حجم از اعتراضات در کشورهای جهان از جمله در کره جنوبی و ژاپن برای حمایت از مردم فلسطین طی تاریخ اشغال این سرزمین بی سابقه عنوان شده است.

■ **هنر جهانی کنار مقاومت فلسطین:** تولید آثار هنری در سراسر جهان در راستای حمایت از فلسطین اشغالی به‌ویژه در جریان درگیری‌های اخیر در سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ به شدت افزایش یافت. هنرمندان از رسانه‌های مختلف برای جلب توجه به وضعیت فلسطینی‌ها و انتقال پیام‌هایی درباره ظلم و بی‌عدالتی اتفاق افتاده در مورد آنها، استفاده کرده‌اند. پوسترها و نقاشی‌های سیاسی از هنرمندانی همچون سو کو (Sue Coe) که با استفاده از هنرهای گرافیتی و نقاشی، تصویری تأثیرگذار درباره بحران انسانی در غزه خلق کرد و اثری دیگر به نام «U.N. Ceasefire» که به انتقاد از عدم اقدام شورای امنیت سازمان ملل برای آتش‌بس در غزه پرداخت همچنین هنر دیجیتال و نمادهای مقاومت، جنبش‌های هنری مردمی، موسیقی و نمایش و... نشان‌دهنده قدرت هنر در افزایش آگاهی عمومی، تقویت همبستگی بین‌المللی و ایجاد تغییرات اجتماعی به نفع فلسطین است. گسترش کارهای هنری مرتبط با فلسطین یکی دیگر از نشانه‌های شکست سانسور فلسطین است.

فلسطین نماد شکست سانسور

رژیم صهیونیستی طی یک سال گذشته هم‌زمان با جنگ علیه غزه، اقدامات گسترده‌ای را برای سانسور اخبار جنگ و تحولات فلسطین به کار گرفت اما واکنش‌های گسترده جهانی حتی در کشورهای غربی نشان داد که تلاش‌ها برای سانسور اخبار جنگ و سرپوش گذاشتن بر نسل‌کشی در غزه، بی‌نتیجه بوده است.

اقدامات برای سانسور تحولات جنگ

■ **حمله به ساختمان‌ها و مراکز خبری:** حمله به مراکز خبری از جمله حمله به استودیوهای آسوشیتدپرس، الجزیره، المنار و روتترز از اقدامات نظامیان صهیونیست برای سانسور تحولات فلسطین به‌شمار می‌رود.

■ **ترور خبرنگاران:** راه دیگری که صهیونیست‌ها برای سانسور تحولات جنگ غزه و نسل‌کشی دنبال کردند، ترور خبرنگاران حاضر در میدان جنگ بوده است. براساس آخرین گزارش‌های دفتر اطلاع‌رسانی دولت فلسطین در نوار غزه، شمار شهیدهای خبرنگار در غزه از آغاز جنگ در هفتم اکتبر سال گذشته تاکنون به ۱۸۹ نفر افزایش یافته است.

■ **بازداشت خبرنگاران:** روزنامه‌نگاران فلسطینی در کرانه باختری اشغالی از زمان آغاز جنگ غزه تاکنون، توسط ارتش اسرائیل مورد آزار و اذیت سیستماتیک قرار گرفته‌اند. خبرنگاران فلسطینی همچنان بدون اتهام دستگیر می‌شوند. فدراسیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران می‌گوید ۱۶۶ روزنامه‌نگار یا کارمند رسانه‌های فلسطینی از زمان آغاز جنگ توسط نیروهای امنیتی اسرائیل در کرانه باختری و غزه اشغالی بازداشت شده‌اند که ۸۶ نفر از آنها هنوز در زندان هستند.

■ **ایجاد ممنوعیت‌های قانونی:** ۹ ماه پیش، پارلمان اسرائیل قانونی را تصویب کرد که به مقامات ارشد اجازه می‌دهد به مدت ۴۵ روز یا برای همیشه هر کدام از سازمان‌های خبری خارجی را که تهدیدی برای امنیت داخلی تلقی می‌شوند، تعطیل موقت یا دائم کنند. مصادره دفتر تلویزیون الجزیره در مناطق اشغالی نیز با استناد به همین قانون صورت گرفته است.

